



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/340/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

377/2015. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. július 13-án előterjesztett **panaszát** a 2015. október 22-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M. Rendőrkapitányság - vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát a M. Rendőrkapitányság 2015. július 13-án küldte meg a Testületnek, amelyben a panaszos egy 2015. június 25-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben terjesztett elő panaszt.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. június 25-én 14 óra 7 perckor M. városban a K. K.tér és a F. utcát összekötő útszakaszon rendőri intézkedés alanya volt. Az intézkedést J. Zs. r. ftzls. foganatosította. A panaszos fenti időben az említett útszakaszon közlekedett családjával együtt a saját tulajdonú személygépkocsijával. Már nagyon közel voltak a Fonoda úthoz, amikor 100 méterre szemből bekanyarodott egy rendőrségi autó. Amikor közel volt egymáshoz a panaszos autója és a rendőrségi gépjármű, a rendőrautó félrehúzódtól félre a szembejövő sávba, egészen az út baloldalára, majd bekapcsolta a kék villogókat és megállt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Mivel ez szűk kis utca a rendőrségi autó elállta az egész utat, mert annak se a jobb, se a bal oldalán nem lehetett közlekedni. Mind ezután a járőr páros kiszállt az autóból és elkérték a panaszostól az iratait. A panaszos köszönés után egyből megkérdezte, hogy miért állították meg, esetleg szabálysértést követett-e el. A rendőrök azt válaszolták, hogy nem szabálysértés elkövetése miatt, hanem közlekedési igazoltatás céljából állították meg. Erre a panaszos megjegyezte azt, hogy ő szolgálati járadékos, és szabálytalannak véli az igazoltatást. A rendőrök nem sérthetnek szabályokat, főleg nem úgy, hogy a panaszos nem követett el semmit. A panaszos a rendőrök tudomására hozta, hogy úgy állították meg útzár alkalmazásával, mint egy veszélyes bűnözőt. A rendőrök erre nem reagáltak semmit, csupán meghúzták a vállukat, majd elővettek egy elektromos alkoholszondát. Ezután közölték, hogy a panaszosnak meg kell fűjni az alkoholszondát. Jelezték továbbá, hogy majd az intézkedés végén a tájékoztatják arról a panaszost, hogy miért is állították meg. A panaszos állítása szerint a mérés után negatív eredményt mutatott a műszer.

Az intézkedés befejezte után a rendőrök távozni szerettek volna a helyszínről, de a panaszos kérte, hogy mondják el, miért intézkedtek vele szemben. A rendőrök az intézkedés okaként azt jelölték meg, hogy a szomszéd utcában örömlányok vannak és gyakran abba az utcába hozzák őket, ahol az intézkedés történt. A panaszos ezt a választ felháborítónak véli. Egy jól szituált családot, hogy nézheték a rendőrök prostitúciót elkövető személynek, főleg úgy, hogy 13 éves gyerek ült megrémülve az autó hátsó ülésén.

A panaszos állítása szerint kora délutáni órákban a K. K. téri postától (ahol csomagot adtak fel) indultak a Cs. tó felé, mert a panaszos kisfia oda ment edzésre. Három úton lehet ezt a szakaszt megtenni, a panaszos a legrövidebbet választotta. A panaszos megjegyezte azt is, hogy a választott útvonalon nincsenek örömlányok. A második legrövidebb úton végig állnak az örömlányok, a harmadik útvonal pedig kerülő.

A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nem tudja elfogadni az indokukat, tisztességes, becsületes családot zaklatnak egy bűnügyileg nagyon fertőzött területen, az intézkedésük felháborító, amely miatt panasszal fog élni.

A panaszos kifogásai az intézkedés kapcsán:

1. A rendőrök úgy állították meg, mint egy bűnözőt, (kéjhölgynek és futtatónak nézték őket) a rendőrségi autóval elállták az utat, pedig a panaszos és családja semmit sem követett el. Tehát a panaszos megítélése szerint az intézkedés nem volt arányos.
2. Az intézkedésen látszott, hogy az öncélú hatalomgyakorlás.
3. Az intézkedés zaklató hatásának tűnt.
4. A rendőr nevét csak kérésre mondta meg.
5. A rendőr nem tájékoztatta a panaszost panasztételi jogáról.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a M. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2015. július 27-én készítette el átiratát, melyből az alábbiak állapíthatók meg.

A panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedés jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban Rtv.) 29. §-ában megjelölt igazoltatás, melyet a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 13/2014 (V.16.) ORFK utasításban (továbbiakban: ORFK utasítás) foglalt feladatok teljesítése érdekében elrendelt fokozott ellenőrzés keretében hajtottak végre, figyelemmel a 29000/18528/2013. ált. számú ORFK átirat tartalmára. Az adott területre jellemző a tiltott prostitúciós tevékenységet végző elkövetők megjelenése, mivel a szabálysértést megvalósító személyek rendszeresen a Miskolc, Szinva utca páros számozású oldalán a földúton követik el ezen jogsértést. A rendőri intézkedés célja a tiltott prostitúció szabálysértésének a megelőzése, illetve a már esetlegesen elkövetett szabálysértés megszakítása, az elkövető elfogása.

A rendelkezésre álló rendőri jelentésekből az állapítható meg, hogy a rendőri intézkedés kulturáltsága, hangneme a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) foglalt előírásoknak megfelelően történt, a rendőr az intézkedés megkezdésekor napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, beosztási helyét, illetőleg az intézkedés célját.

A jelentésekből kiderül az is, hogy a panaszos a rendőri intézkedés alatt több alkalommal hivatkozott arra a körülményre, hogy nyugállományú rendőr, jogkövető állampolgár, így nem vele szemben kellene intézkedést fogatosítani.

2) A panaszolt rendőri intézkedésről M. T. c. r. ftörm. 2015. július 24-én készítette el rendőri jelentését, amelyből az alábbiak derülnek ki.

M. T. c. r. ftörm. jelentése alapján, 2015. június 25-én 14 óra 15 perckor, szolgálata teljesítése során a M. település, Sz. utca páros oldalán, a földúton intézkedés alá vonta a panaszost, illetőleg az általa vezetett gépjárművet. Az intézkedésre azért került sor, mert erre a földútra rendszeresen hordják az utcán dolgozó tiltott prostitúciós tevékenységet végző hölgyek a kuncsaftjaikat, ezért ezen az útszakaszon gyakran hajtanak végre gépjármű ellenőrzést.

M. T. c. r. ftörm. jelentésében közölte, hogy a panaszolt intézkedést, közbiztonsági ellenőrzés keretében fogatosította, célirányosan, mivel ezen területen magas a tiltott prostitúciós tevékenységet végző személyek száma. Az intézkedés során a megállított gépjármű vezető oldala teljesen le volt engedve, és M. T. c. r. ftörm. illedelmesen napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, beosztási helyét, továbbá azt, hogy közúti gépjármű ellenőrzést hajt végre, ezért ellenőrzés céljából adja át személyi igazolványát, vezetői engedélyét, és a gépkocsi forgalmi engedélyét. A panaszos a kérésnek eleget tett. Az iratai keresése közben megkérdezte, hogy követett-e el szabálysértést, vagy mi indokolta azt, hogy intézkedés alá vonta a rendőr. M. T. c. r. ftörm. ekkor ismételt, illedelmesen közölte, hogy közúti gépjármű ellenőrzést hajtanak végre, illetőleg szabálysértést nem vélt felfedezni.

Ezt követően M. T. c. r. ftórm. a panaszos adatait Rk. lapon rögzítette,- mivel a gépjármű ellenőrzése során az ittasság ellenőrzését utasítás alapján minden esetben végre kell hajtani, majd az intézkedést a Robotzsaru Neo információs rendszerben rögzíteni kell - , majd a körözési rendszerben ellenőrizte, amelyben nem szerepelt.

M. T. c. r. ftórm. jelentése alapján, az intézkedés során a panaszos közölte vele, hogy nem vele kellene foglalkozni, hiszen nyugdíjas, nyugállományú rendőr, jogkövető állampolgár, és a családjával utazik, mert viszi a gyermekét edzésre, az intézkedés miatt pedig el fog késni. Továbbá a panaszos elmondta azt is, hogy a hátsó ülésen helyet foglaló gyermeke fél a rendőröktől, mivel több alkalommal volt rendőri intézkedés velük kapcsolatban.

M. T. c. r. ftórm. közölte a panaszossal, hogy alkoholszondás ellenőrzést hajt végre, amelynek alávetette magát. Valamint tájékoztatta arról, hogy az alkoholmérő készülék hogyan működik és hogyan kell megfűjni, amelyre a panaszos azt válaszolta, hogy ne szórakozzon már vele, hiszen rendőr volt, tudja hogyan kell. A panaszos felesége, K. L. gúnyosan, nevetve azt nyilatkozta, hogy „pont a F-nek magyarázzák el hogyan kell szondát fűjni”. A panaszos első fűjása alapján a készülék nem értékelhető eredményt mutatott. Ezután M. T. c. r. ftórm. még egyszer jól érthetően elmagyarázta a szonda működését, amelyet a második fűjásra sikerült értékelhetően megfűjnia, mely alapján a műszer negatív eredményt mutatott.

A rendőri jelentés szerint, a panaszos az intézkedés végén fennhangon és lekezelően közölte, hogy a rendőrök ellen panasszal fog élni, és kérte a rendőröktől, hogy azonnal mondják meg nevüket, jelvéyszámukat, mert szeretné feljegyezni. Ezt a kérést a rendőrök maradéktalanul teljesítették. Ezután a panaszos a szolgálati gépjárműről több fényképfelvételt is készített, majd beültek a gépjárműbe és távoztak a helyszínről.

M. T. c. r. ftórm. megjegyezte azt is, hogy az intézkedésnél jelen volt J. Zs. c. r. ftórm. is.

3) J. Zs. c. r. ftórm. 2015. június 25-én készítette el az intézkedésről rendőri jelentését. Tekintettel arra, hogy a jelentés szinte szó szerint megegyezik az előző alponban ismertetett jelentésben foglalt tényállással, a Testület eltekint ennek részletes ismertetésétől, és csak az előző pontban még nem közölt, új érdemi információkat prezentálja.

J. Zs. c. r. ftórm. a panaszos megállítást illetően az alábbiakat közölte. Az előző alponban ismertetett napon, a fenti időben a F. utcáról lekanyarodott a Sz. utcára és a mozgásban lévő autóval szemben haladt. A biztonságos megállítást csak szemből tudta végre hajtani az út rossz minősége miatt. A megállítást úgy történt, hogy a fényjelzést a szolgálati gépkocsin felkapcsolta, amikor a gépkocsi kb. 40 méterre volt tőle, ezután lassú tempóval tovább haladt, és megállt a gépkocsi előtt 15 méterre, amely ekkor már álló helyzetben volt. Mind ezután a J. Zs. c. r. ftórm. kiszállt és gyalogosan a megállított gépjármű irányába ment.

4) A rendőrség mellékelte a panaszos által 2015. június 25-én tett panaszról készült hivatalos feljegyzését, melyből az alábbiakat tartalmazza.

A panaszos 2015. június 25-én 14 óra 31 perckor telefonon tett bejelentést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, mely szerint M. településen a F. utca T. Pu. között ellenőrzés céljából megállították. Az ellenőrzést végző rendőrök minősíthetetlenül viselkedtek a bejelentővel szemben, azért ő panasszal él. A panaszos bejelentésében kérte a panaszának Független Rendészeti Panasztestület általi kivizsgálását.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásával összefüggésben a következő megállapításokra jutott.

A Testület megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, hogy azt vajon kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította-e a rendőrség a panaszossal szemben. Ezen kívül a megállítása helye és módja, valamint a panaszos a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozó kifogásai kapcsán is állást foglalt.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként megvizsgálta a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést.

a) Az intézkedés jogalapja tekintetében a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. június 25-én 14 óra 7 perckor M. településen a K. K. tér és a F. utcát összekötő útszakaszon rendőri intézkedés alanya volt. A panaszos fenti időben az említett útszakaszon közlekedett családjával együtt a saját tulajdonú személygépkocsijával. A F. úthoz közeledve, alig 100 méterre szemből bekanyarodott egy rendőrségi autó. Amikor már közel volt egymáshoz a panaszos autója és a rendőrségi gépjármű, a rendőrautó félrehúzódtól félig a szembejövő sávba, egészen az út baloldalára, bekapcsolta a kék villogókat és megállt. Mivel ez szűk kis utca a rendőrségi autó elállta az egész utat, mert annak se jobb, se a bal oldalán nem lehetett közlekedni. Mind ezután a járőr páros kiszállt az autóból és elkérték a panaszostól az iratait. A panaszos köszönés után egyből megkérdezte, hogy miért állították meg, esetleg szabálysértést követett-e el. A rendőrök azt válaszolták a kérdésre, hogy nem szabálysértése elkövetése miatt, hanem közlekedési igazoltatás céljából állították meg. Erre a panaszos megjegyezte azt, hogy ő szolgálati járadékos, és szabálytalannak véli az igazoltatást. A rendőrök nem sérthetnek szabályokat, főleg nem úgy, hogy a panaszos nem követett el semmit. A panaszos a rendőrök tudomására hozta, hogy útzár alkalmazásával úgy állították meg, mint egy veszélyes bűnözőt. A rendőrök erre nem reagáltak semmit, csupán meghúzták a vállukat, majd elővettek egy elektromos alkoholszondát. Ezután közölték, hogy a panaszosnak azt meg kell fűjni, illetőleg jelezték, hogy majd az intézkedés végén a tájékoztatják arról a panaszost a megállítást okáról. A panaszos állítása szerint a mérés után negatív eredményt mutatott a műszer. Az intézkedés befejezte után a rendőrök távozni szerettek volna a helyszínről, de a panaszos kérte, hogy

mondják el, miért intézkedtek vele szemben. A rendőrök az intézkedés okaként azt jelölték meg, hogy a szomszéd utcában örömlányok vannak és gyakran abba az utcába hozzák őket, ahol az intézkedés történt. A panaszos ezt a választ felháborítónak vélte. Egy jól szituált családot, hogy nézhették a rendőrök prostitúciót elkövető személynek, főleg úgy, hogy 13 éves gyerek ült megrémülve az autó hátsó ülésén. A panaszos állítása szerint, kora délutáni órákban a K. K. téri postától (ahol csomagot adtak fel) indultak a Cs. tó felé, mert a panaszos kisfia oda ment edzésre. Három úton lehet ezt a szakaszt megtenni, a panaszos a legrövidebbet választotta. A panaszos megjegyezte azt is, hogy a választott útvonalon nincsenek örömlányok. A második legrövidebb úton végig állnak az örömlányok, a harmadik útvonal pedig kerülő. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy nem tudja elfogadni az indokukat arra, hogy egy tisztességes, becsületes családot zaklatnak egy bűnügyileg nagyon fertőzött területen, az intézkedésük felháborító.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés jogalapja az Rtv. 29. §-ában megjelölt igazoltatás, melyet a fentebb hivatkozott ORFK utasításban foglalt feladatok teljesítése érdekében elrendelt fokozott ellenőrzés keretében hajtottak végre, figyelemmel a 29000/18528/2013. ált. számú ORFK átirat tartalmára. Az adott területre jellemző a tiltott prostitúciós tevékenységet végző elkövetők megjelenése, mivel a szabálysértést megvalósító személyek rendszeresen a Miskolc, Szinva utca páros számozású oldalán a földúton követik el ezen jogsértést. A rendőri intézkedés célja a tiltott prostitúció szabálysértésének a megelőzése, illetve a már esetlegesen elkövetett szabálysértés megszakítása, az elkövető elfogása.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

A közlekedésrendészeti intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 44. § (1) bekezdése tartalmazza. Ezen jogszabályhely (1) bekezdése b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen, a jogszabályban meghatározottak alapján.

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. A (2) bekezdés szerint a rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A (3) bekezdés alapján a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra

veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja. Végül a (4) bekezdés meghatározza, hogy a rendőrség a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyat szükség esetén az elvárható gondossággal eltávolíthatja, megsemmisítheti.

A Szolgálati Szabályzat 26. § (1) bekezdése alapján a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

A (2) bekezdés a fokozott ellenőrzés végrehajtását

a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató,

b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi vagy a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletes vezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá

c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója

rendelheti el.

A (3) bekezdés előírja, hogy a (2) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően az államhatár őrzése (a továbbiakban: határőrizet), a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása érdekében fokozott ellenőrzést rendelhet el az országos rendőrfőkapitány, a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány, a határrendészeti kirendeltség vezetője és a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója. A (4) bekezdés szerint pedig a tervezett fokozott ellenőrzést a jogosult vezető előzetesen szükség szerint, az elrendeltet pedig a végrehajtását követően szolgálati eljárójának jelenti.

A Testület történeti tényállási elemként kezelte azt, hogy M. település Sz. utcában M. T. r. ftórm. és J. Zs. r. ftórm. szolgálatban lévő rendőrök által vezetett szolgálati gépjármű fényjelzésére állt meg a panaszos és közlekedésrendészeti intézkedést hajtottak végre vele szemben. Habár a parancsnok átiratában arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben végrehajtott intézkedés jogalapját egy korábban elrendelt fokozott ellenőrzés adta, mégsem csatolta az arról szóló határozatot az iratokhoz, valamint az annak végrehajtásáról szóló tervet. A parancsnok arra hivatkozott, hogy a panaszossal szemben 2015. június 25-én végrehajtott közlekedésrendészeti intézkedés jogalapját egy 2013-as általános számú átirat tartalmazza. A Testület ezen körülményre tekintettel nem fogadta el a panaszossal szemben végrehajtott intézkedés jogalapjaként a fokozott ellenőrzésre történő hivatkozást, hiszen a rendőrség az arról szóló okiratokat nem bocsátotta a Testület rendelkezésére. Ezen körülményre tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést hajtottak végre.

A közlekedésrendészeti intézkedés kapcsán a Testület az alábbi jogszabályokat vette figyelembe a kifogás megítélése kapcsán.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések

megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A rendőrség tájékoztatása szerint az említett utcán rendszeresen hajtanak végre gépjármű ellenőrzést, mivel a tiltott prostitúciós tevékenységet végző hölgyek gyakran hordják erre az útszakaszra a kuncsaftjaikat. Az intézkedés kezdetekor a rendőr illedelmesen napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, beosztási helyét, illetőleg azt, hogy közúti gépjármű ellenőrzést hajt végre. A rendőr elkérte a panaszos személyi igazolványát, lakcímet igazoló hatósági igazolványát, vezetői engedélyét, valamint a gépjármű forgalmi engedélyét. A panaszos a kérésnek eleget tett. Ezt követően a rendőr az Rk. lapon rögzítette a panaszos adatait, és ellenőrizte a körözési rendszerben, amelyben nem szerepelt a panaszos. A panaszos nem értette, miért vonja intézkedés alá a rendőr, mivel tudomása szerint nem követett el szabálysértést. M. T. r. ftőrm. ismételtén tájékoztatta a panaszost az intézkedés jogalapjáról, nevezetesen arról, hogy közúti gépjármű ellenőrzést hajtanak végre. Mind ezután a rendőrök alkohommérést fogatosítottak a panaszoson.

A Testület megítélése szerint a Rtv. 44. §-a általános felhatalmazást nyújt a rendőr számára ahhoz, hogy a közlekedési szabályok megtartását ellenőrizze. Ennek keretében a rendőr jelzésére az érintett köteles megállítani a gépkocsit, valamint a rendőr ellenőrizheti a gépjármű okmányaira vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, valamint a járművet és

tartozékait is. Megjegyzendő, hogy az Rtv. 44. §-ban rögzített széles körű intézkedési lehetőség ellenére nem lehet eltekinteni az intézkedés célhoz kötöttségétől. A rendőrség a közlekedési szabályok betartását, a járműhasználat szabályszerűségét, valamint az okmányokra vonatkozó előírások megtartását minden esetben ellenőrizheti, erre tekintettel a Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában (Rtv. 44. §) jártak el a panaszossal szemben, így az intézkedés kezdeményezése a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy a rendőrök oldalán fennállt a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettség, tekintettel a fent hivatkozott jogszabályhelyekre, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga annak kapcsán, hogy az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták.

b) A panaszos sérelmezte a megállításának a helyét. A panaszos állítása szerint a rendőrök úgy állították meg, mint egy bűnözőt, útzár alkalmazásával. Az intézkedés helyszíne egy szűk kis utca, amelyben a rendőrautó úgy állt meg, hogy elállta az egész utat, és annak se a jobb-, se a baloldalán nem lehetett közlekedni.

A rendőrségi jelentések szerint, a szolgálatban lévő járőrpáros a biztonságos megállítást csak szemből tudta végre hajtani az út rossz minősége miatt. A megállítást a következőképpen történt: a rendőr a szolgálati gépkocsin felkapcsolta a fényjelzést, amikor a panaszos autója kb. 40 méterre volt tőle, majd lassú tempóval tovább haladt és megállt a gépkocsi előtt kb. 15 méterre, amely ekkor már álló helyzetben volt. Ezután a rendőr a szolgálati gépjárműből kiszállt és gyalogosan a megállított gépjármű irányába ment. A rendőrök nem alkalmaztak útzárat a panaszos megállítására.

Sem az Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés foganatosításának helyével, és a megállítást módjával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon.

A Testület szemrevételezte a megállítást helyszínét a GoogleMaps program segítségével, amely során úgy értékelte az adott útszakaszt, hogy az rendkívül szűk, kátyús, így elfogadta a rendőrség tényelődését a megállítást helye kapcsán közölt információk tekintetében. A Testület álláspontja szerint máshol a panaszost nem lehetett volna megállítani, hiszen arra nem volt hely, így a rendőrök a lehetőségekhez mérten állították meg a panaszos gépjárművét és vonták közlekedésrendészeti intézkedés alá őt. Emiatt a Testület úgy határozott, hogy a megállítást helye kapcsán nem sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető joga.

Így a fentiekben ismertettek alapján, a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltóságához való alapvető joga a megállítást helyszínének a kiválasztása kapcsán.

2) A panaszos sérelmezte a rendőrség szolgálati fellépését.

a) A panaszos állítása alapján, az intézkedő rendőr az intézkedés kezdetekor nem mutatkozott be, valamint nevét csak kérésre mondta meg.

A rendőrség határozottan visszautasította a panaszos állításának a valóság alapját, hiszen az intézkedés kezdetén, az intézkedő rendőr a Szolgálati Szabályzatban foglalt előírásoknak megfelelően, illedelmesen napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, beosztási helyét, illetőleg azt, hogy közúti gépjármű ellenőrzést hajt végre. A panaszos fennhangon beszélt a rendőrökkel az intézkedés során és folyamatosan kifogásolta annak jogalapját és azzal kapcsolatban nemtetszését fejezte ki. A panaszos tájékoztatta a rendőröket arról, hogy panasszal fog élni ellenük, és kérte, hogy a rendőrök mondják meg a jelvéyszámukat. A rendőrök a kérésnek eleget téve közölték jelvéyszámukat.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Tekintettel arra, hogy a szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a panaszos és a rendőrség is eltérő tartalmú információkat hozott a Testület tudomására, amelyek ellentmondásban állnak egymással, a Testület nem tudott egy olyan történeti tényállást kialakítani, amelynek tükrében megítélhetné volna a panaszos kifogását. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközök és a bizonyítékok csekély volta lehetetlenné tette az ellentmondás feloldását, így ezen körülményre tekintettel a Testület csak úgy határozhatott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A fentebb tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának nem megállapítható a rendőri fellépés kapcsán.

b) A panaszos kifogásolta a zaklató rendőri fellépést, melynek célja a panaszos megítélése szerint a rendőrség részéről való erő statuuálás volt.

A rendőrség határozottan visszautasítja a panaszos állításának valóság alapját. A rendőri jelentések alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedés a Szolgálati Szabályzatban foglalt rendelkezéseknek megfelelően történt, így mind hangnemét, mind pedig a rendőri fellépést tekintve az kulturált volt és nem került sor erő demonstrációra.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület jelen kifogás kapcsán is olyan fokú ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőr által közölt történeti tényállási elemek tekintetében, amelyet a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközzel és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott

feloldani, így nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panaszos által kifogásoltakban, hiszen nem tudott olyan történeti tényállást megállapítani, amelynek tükrében a kérdést megvizsgálhatta volna. Így a feloldhatatlan ellentétre tekintettel, a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiekben közöltek alapján a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

c) A panaszbeadvány szerint a panaszost az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták panasztételi lehetőségéről.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott jelentések a panaszjogról való kioktatás tekintetében információt nem tartalmaznak.

A panasztételi lehetőségről történő tájékoztatási kötelezettséget az Rtv. 20. § (2) bekezdés tartalmazza, mely szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőrség mellékelte azon hivatalos feljegyzését, mely tartalmazza azt, hogy a panaszos határidőben panasszal élt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, és a panaszbejelentésében kérte az ügy Testület általi kivizsgálást. Tekintettel az előbb közöltekre, a Testület arra következtetett, hogy a panaszos tisztában volt panasztételi lehetőségeivel, nevezetesen azzal, hogy a panaszát melyik szervhez, milyen határidőn belül tudja benyújtani. Így a Testület valószínűnek tartja azt, hogy az intézkedés során a rendőrök eleget tettek a panaszjogról való tájékoztatási kötelezettségüknek, hiszen a panaszos a törvényi előírásokat betartva, érdemi panaszt terjesztett elő. Ezen körülményre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

A fentiekben ismertettek tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrség kellő jogalap birtokában foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben, így nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. A Testület nem vélte megalapozottnak a panaszos azon kifogását sem, mely szerint a rendőrök úgy állították meg mint egy bűnözőt, így a Testület álláspontja szerint tekintetben sem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga. A panaszos által, a rendőri fellépésre vonatkozó kifogás kapcsán a Testület a két fél tényelődása között feszülő, feloldhatatlan ellentmondásra tekintettel nem tudott olyan tényállást kialakítani, amely tükrében megvizsgálhatta volna a panaszosi kifogást, így csak arra az álláspontra helyezkedhetett, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható. Továbbá szintén ezen okból a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható azon panaszosi kifogás kapcsán, amely a zaklató

rendőri fellépésre utalt. Végezetül a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztában volt a panasztételi lehetőségeivel, így álláspontja szerint nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. október 22.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESZÜLET